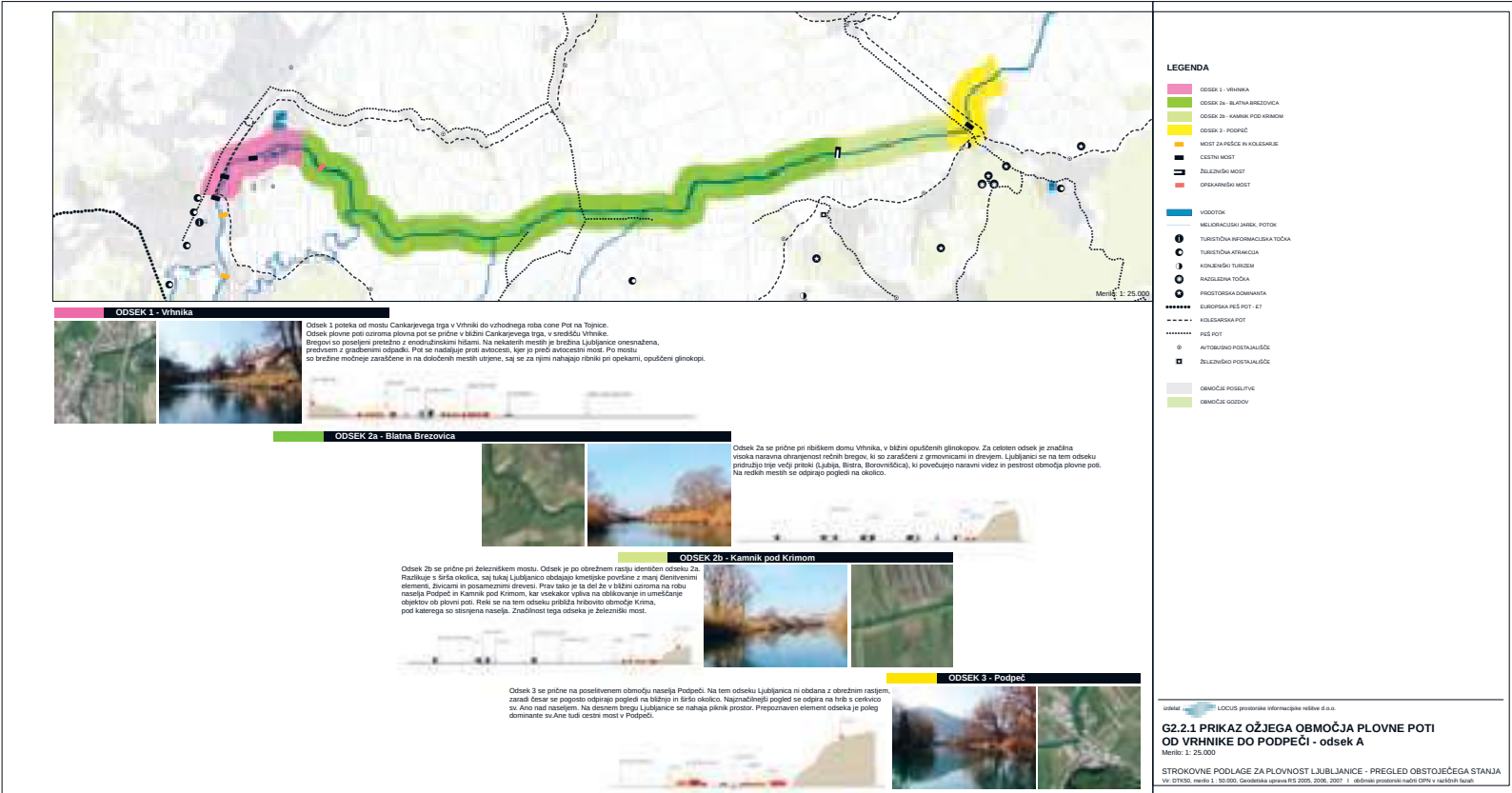

Strokovne podlage za plovnost Ljubljaneⁱ

Rok Žnidaršič

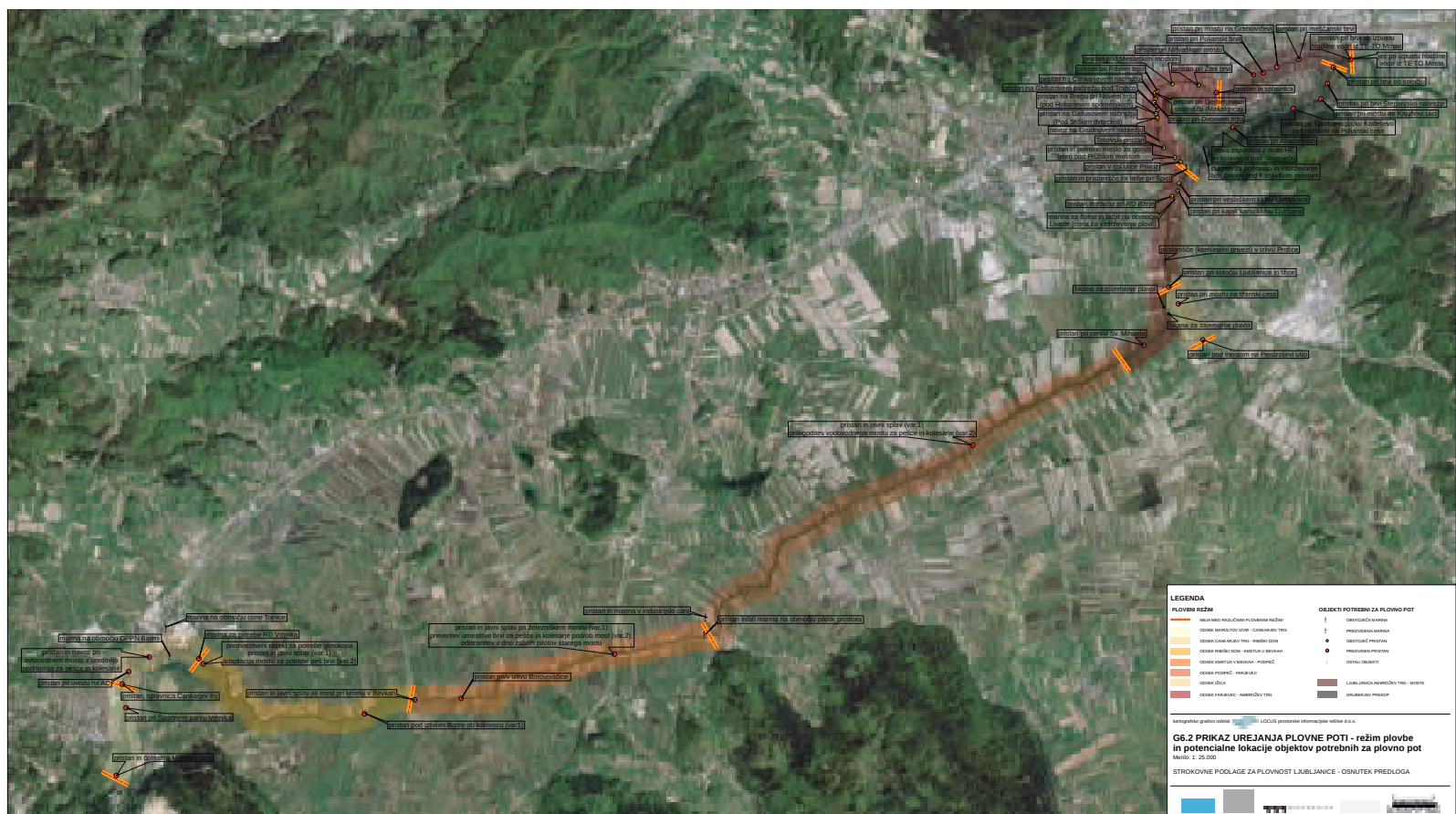
ⁱ Objavljamo del besedila iz: *Aquarius, Rečni transport*, Kopač in otroci, Locus, Medprostor. (2012). *Strokovne podlage za plovnost Ljubljane* (3. faza: Predstavitev, dopolnitev in usklajevanje predlaganih rešitev ter predlogov potrebnih aktov). Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije.

Sl. 1: Prikaz ožjega območja plovne poti od Vrhnike do Podpeči, odsek A.
Sl. 2: Prikaz ožjega območja plovne poti od Podpeči do Ljubljane, odsek B.
Sl. 3: Lokacije vstopno-izstopnih mest.

Uvod

Občine (Mestna občina Ljubljana, Borovnica, Brezovica in Vrhnika) so pobudnice priprave Strokovnih podlag za plovnost Ljubljane, saj plovnost in raba Ljubljane nista ustrezno urejeni. V okviru naloge bosta pripravljena načrt urejanja plovne poti in pristanov od Vrhnike do zapornice Moste ter varnostni načrt, pregledani bodo zakonodaja in lokalni predpisi ter narejena ocena vrednosti uresničitve projekta. Ugotovljeno bo referenčno stanje kvalifikacijskih živalskih vrst in habitatnih tipov ter učinkov plovbe na vodni in obvodni ekosistem na območju od pritoka Ižice do Vrhnike. Naloga se ukvarja s plovno potjo po Ljubljani od Vrhnike (Cankarjev trg) do zapornice Moste na Ambroževem trgu v Ljubljani. Večji del te plovne poti je znotraj krajinskega parka Ljubljansko barje, zaradi česar se morajo ukrepi, režim plovbe in drugi posegi prilagajati varstvenim zahtevam tega občutljivega naravnega in krajinsko pestrega območja. Skrajni vzhodni del plovne poti poteka skozi urbano, mestno območje Ljubljane, kjer pa so zahteve in možnosti glede urejanja pristanov ter drugih objektov prilagojene zakonitostim urbanega prostora. Projekt strokovne podlage za plovnost Ljubljane je skladen s strokovnimi podlagami urejanja javnega prometa v Ljubljanski urbani regiji, ki ga izvaja Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije. Urejanje plovbe po Ljubljani je začetni projekt vzpostavljanja plovnih poti v Ljubljanski urbani regiji, saj je plovno pot mogoče vzpostaviti vse od Maroltovega izvira Ljubljane pri Verdu do pregrade pri HE Jevnica na Savi, vključno s plovno potjo po Ižici do mostu na Peruzzijski ulici in s plovno potjo po spodnjem delu Kamniške Bistrice do Ihana. Za plovbo po Ljubljani je potrebna nova ureditev režima, kar sicer prinaša nekatere nove omejitve, zlasti z vidika varstva okolja in varnosti plovbe, hkrati pa rešitve, na podlagi katerih bo mogoče obstoječe in nove predpise bolje uporabiti v praksi. Primer je ureditev privezov (pristanišč, marin) in umik plovil z nezakonitih priveznih mest terobrežij. Primerna ureditev plovbe po barjanskem delu Ljubljane pomeni razvoj javne infrastrukture na varovanem območju z minimalnim poseganjem v naravno okolje. Poleg oživitve tradicije plovbe po nekdanji zelo pomembni prometni poti gre za dodatno vsebino v turistični ponudbi. Približanje Ljubljane prebivalcem in obiskovalcem, s poudarkom na estetski in naravovarstveni vrednosti območja, lahko bistveno spremeni odnos do reke, ki je ponekod odlagališče gradbenih in drugih odpadkov ter na nekaterih odsekih celo centralni kanalski zbiralnik. Fazno poročilo obsega gradiva, pripravljena v okviru pregleda obstoječega stanja.

Sl. 4: Prikaz urejanja plovne poti – režim plovbe in potencialne lokacije objektov, potrebnih za plovno pot.

Sl. 5, 6: Pristan in adaptacija premostitvenega objekta v Sinji Gorici za potrebe pešcev in kolesarjev. Vizualizacija: Medprostor.

Sl. 7, 8: Pristan in adaptacija železniškega mostu za potrebe pešcev in kolesarjev. Vizualizacija: Medprostor.

7

Načrt urejanja plovne poti

Predstavitev plovne poti

V nalogi je predstavljena možnost vzpostavitve plovne poti po Ljubljanici od Maroltovega izvira na Vrhnikih do Ambroževega trga v Ljubljani ter plovne poti po Ižici od Peruzzijske ulice do izliva Ižice v Ljubljano. Prikazana je tudi krožna plovna pot po mestnem območju Ljubljane, ki pa povzema obstoječe stanje in načrtovane posege znotraj občinskega prostorskega načrta MOL in se z umestitvijo novih posegov podrobneje ne ukvarja. Na obravnavani plovni poti so glede na varstvene in varnostne zahteve opredeljeni različni plovni režimi. Glede na programske zgoštevke turistično zanimivih točk, območij ter prometnih povezav pa so določene smiselne potencialne oziroma variantne lokacije, primerne za umestitev objektov in drugih posegov, potrebnih za plovbo. Odseki različnih plovbnih režimov, programskih zgoštev in potencialnih lokacij objektov, potrebnih za plovno pot, so prikazani na grafičnih prilogah G6.1 Območja programskih zgoštev na plovni poti ter G6.2 Prikaz urejanja plovne poti – režim plovbe in potencialne lokacije objektov, potrebnih za plovno pot.

Objekti, potrebni za urejanje plovne poti

Za zagotavljanje urejenosti in nemotene uporabe plovne poti po Ljubljanici predlagamo sistem ureditev, ki jih lahko strnemo v tri sklope posegov: – Prvi sklop so posegi, namenjeni ureditvi priveznih mest. Mednje spadajo komunalni privezi, pristanišča in marine. Ti se med seboj razlikujejo glede na velikost akvatorija, število priveznih mest in obseg servisne dejavnosti. – Drugi sklop so pristani. Ti so lahko del ureditve brežin znotraj urbanega tkiva (gorvodno od Cankarjevega trga na Vrhnikih in dolvodno od mostu

8

9

10

Sl. 9, 10: Pristan in adaptacija vodovodnega mostu za potrebe pešcev in kolesarjev. Vizualizacija: Medprostor.

Sl. 11: Pristan in javni splav pri kmetiji v Bevkah. Vizualizacija: Medprostor.

Sl. 12: Pristan pri cerkvi sv. Mihaela. Vizualizacija: Medprostor.

Sl. 13: Pristanišče za plovila in pristan v Podpeči. Vizualizacija: Medprostor.

na Hladnikovi cesti v Ljubljani) ali plavajoče naprave znotraj krajinskega parka. V urbanem delu služijo zgolj kot vstopno-izstopno mesto, medtem ko v krajinskem parku služijo tudi kot oskrbovalne postaje, informacijske točke (pred vstopom v turistično zanimiv del parka), bar, opazovalnica itd. Na njih je skoncentrirana vsa potrebna infrastruktura, od sanitarij do zabojnikov za smeti. – Tretji sklop so objekti oziroma naprave, namenjene prečkanju reke. To so lahko premostitveni objekti (mostovi) ali pa javni splavi (brod). Predlagamo, da se prečkanje reke uredi preko že obstoječih infrastrukturnih objektov, do katerih že vodijo cestne povezave, z minimalnimi posegi v konstrukcijo (premostitveni objekt za potrebe glinokopa v Sinji Gorici, G7.1., železniški most v Kamniku pod Krimom, G7.2., in Vodovodni most v Črni vasi pri Lipah, G7.3.). Kjer prečkanje po mostu ni mogoče, predlagamo namestitev javnega splava kot izpeljanke oskrbovalne postaje (G7.4.1. in G7.5.1.).

Uredba o plovnem režimu še vedno ni sprejeta, tako da so ta prizadevanja aktualna tudi danes. Od predvidenih posegov bo letos urejen Vodovodni most v Črni vasi na sotočju Ljubljanice z Iško. Te dni bodo predvidoma montirali glavno mostno konstrukcijo, po več kot desetih letih prizadevanj. Sicer pa je v načrtu krožna plovna pot z energetske izrabo Ljubljanice ter zgraditev marine za komunalne priveze na Rakovi jelši. Prvi projekt je v fazi OPPN, drugega pa bomo v prihodnjih letih obdelovali v sklopu projekta EU Regeneration, pri katerem smo partnerji skupaj z Barcelono, Parizom in Lizbono.

11

Sodelavci pri izdelavi Strokovnih podlag za plovnost Ljubljane

Referenčno stanje kvalifikacijskih živalskih vrst in habitatnih tipov in vplivi plovbe na vodni in obvodni ekosistem: mag. Martin Žerdin, Leonida Šot Pavlovič, Lea Trnovšek, dr. Boris Turk; Aquarius, d. o. o.

Varnostni načrt: Tomislav Zupančič; Rečni transport, d. o. o.

Zakonodaja, lokalni predpisi ter predlog sprememb: mag. Janez Kopač; Kopač in otroci, d. o. o.

Prostorsko načrtovanje, vključno s poplavno varnostjo in arheologijo:

Leon Kobetič, Nuša Britovšek, Nina Lipušček, Janja Železnikar; Locus, d. o. o.

Arhitektura: Rok Žnidaršič, Samo Mlakar; Medprostor, d. o. o.

Zakonodaja: Mirna Švarc, Radko Glavina

Naročnik: Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije

Leto izdelave: 2012

12

13